

Kiusamisest vabaks!

Free of Bullying

SÕBER KARU JA MUUSIKA

Muusikapäev kutsub märkama muusika rolli ja olulisust meie igapäevaelus. Rahvusvahelist muusikapäeva tähistatakse üle maailma 1. oktoobril ning see algatati 1975. aastal. Muusika ja „Kiusamisest vabaks!” programmi vahel saab luua väga loomuliku seose. Rütmika- ja muusikategevused on ka oluline osa programmi metoodilistes kohvrites pakutavas materjalivalikus ning aitavad programmi põhiväärtusi –sallivust, hoolivust, austust ja julgust lastele nähtavamaks teha.

Programmi „Kiusamisest vabaks!” muusikaraamat ja helisalvestised

Tuletame meelde, et programmil „Kiusamisest vabaks!” on ka oma eraldi muusikaraamat „Igaüks on isemoodi”. Muusikaraamatu ning helisalvestistega saab tutvuda siin. Raamatu ning helisalvestiste allalaadimiseks tuleb keskkonda sisse logida.

Laulikus olevad laulud võimaldavad käsitleda mitmesuguseid olulisi teemasid:

- Aita hädasolijat, ole hooliv (“Mina aitan”, „Sipelgas ja siilike”, “Metsarahva talvepäev”).
- Üksteise mõistmine hoolimata erinevustest (“Igaüks on isemoodi”).
- Oska märgata looduses toimuvat (“Merel ja maal”, “Imeline loodus”).
- Sõpradega koos on tore (“Noodimunasupp”).

Muusika ja laulmine kõnetavad emotsioone. Kooslaulmine on erakordselt võimas vahend usalduse, ustavuse ja ühtekuuluvustunde loomiseks. Seega aitab muusika võlujõud oluliselt parandada sotsiaalset keskkonda ja on tähtis vahend kiusamisest vaba õhkkonna saavutamisel.

Brite Harksen

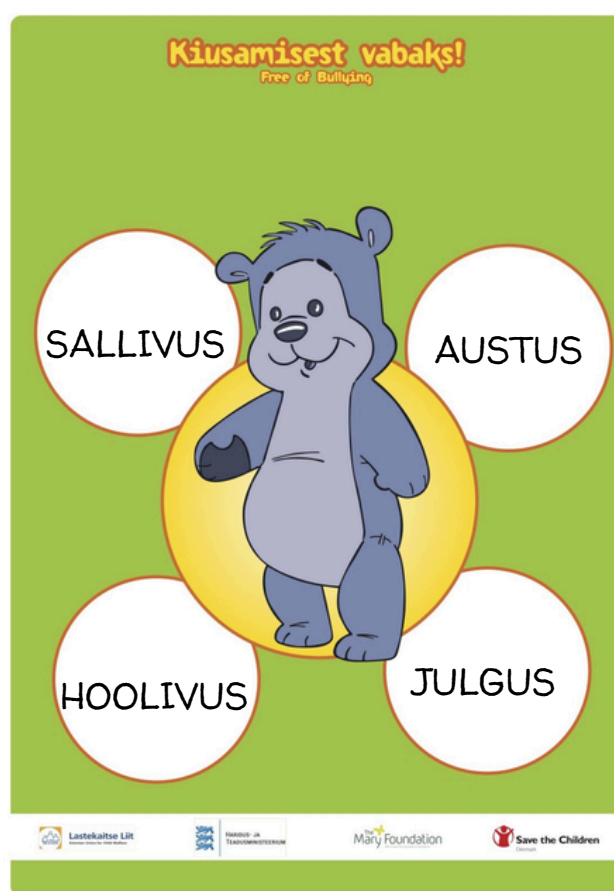
Programmi „Kiusamisest vabaks!” täidetav väärtuste plakat

Soovitame ikka ja jälle kasutada programmi „Kiusamisest vabaks!” täidetavat väärtuste plakati, et lisada sinna oma mõtteid.

Lapse jaoks ei pruugi abstraktsed väärtussõnad nagu austus, sallivus või hoolivus olla kohe lihtsalt mõistetavad. Selles vanuses on oluline aidata väärtustel saada nähtavaks ja tuntavaks igapäevastes tegudes ja sõnades.

Muusikat kuulates, koos lauldes ja musitseerides saab koos lastega mõelda: kuidas me üksteist kuulame; kuidas ootame oma esinemiskorda; kuidas kaaslasti julgustame ja kuidas end ise kaaslaste ees esinedes tunneme; kuidas jääme viisakaks ka siis, kui kaaslaste lemmiklaul erineb meie omast.

Lastega saab plakatil sõnastada ühiseid kokkuleppeid või tuua välja olukordi ja hetki, kus oleme olnud sõbralikud, hoolivad ja teistega arvestavad. Mõlemal juhul aitab kirjapandu hoida tähelepanu sellel, kuidas meil õnnestub muusikategevustes üksteisega hea kaaslane olla.

Kuulame tähelepanelikult, kui keegi teine esineb.

Astume teiste ette ja proovime laulda või pilli mängida, isegi kui natuke kardame eksida.

Sõber Karu muusikaline teekond

Sõber Karu „rändab“ muusika saatel lapselt lapsele. Kui muusika peatub, ütleb laps, kelle juurde sattus Sõber Karu: „**Hea kaaslane on see, kes...** (kuulab; aitab; kutsub mängima; julgeb sõbra eest välja astuda jne)”.

Lastekaitse Liit
Estonian Union for Child Welfare

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

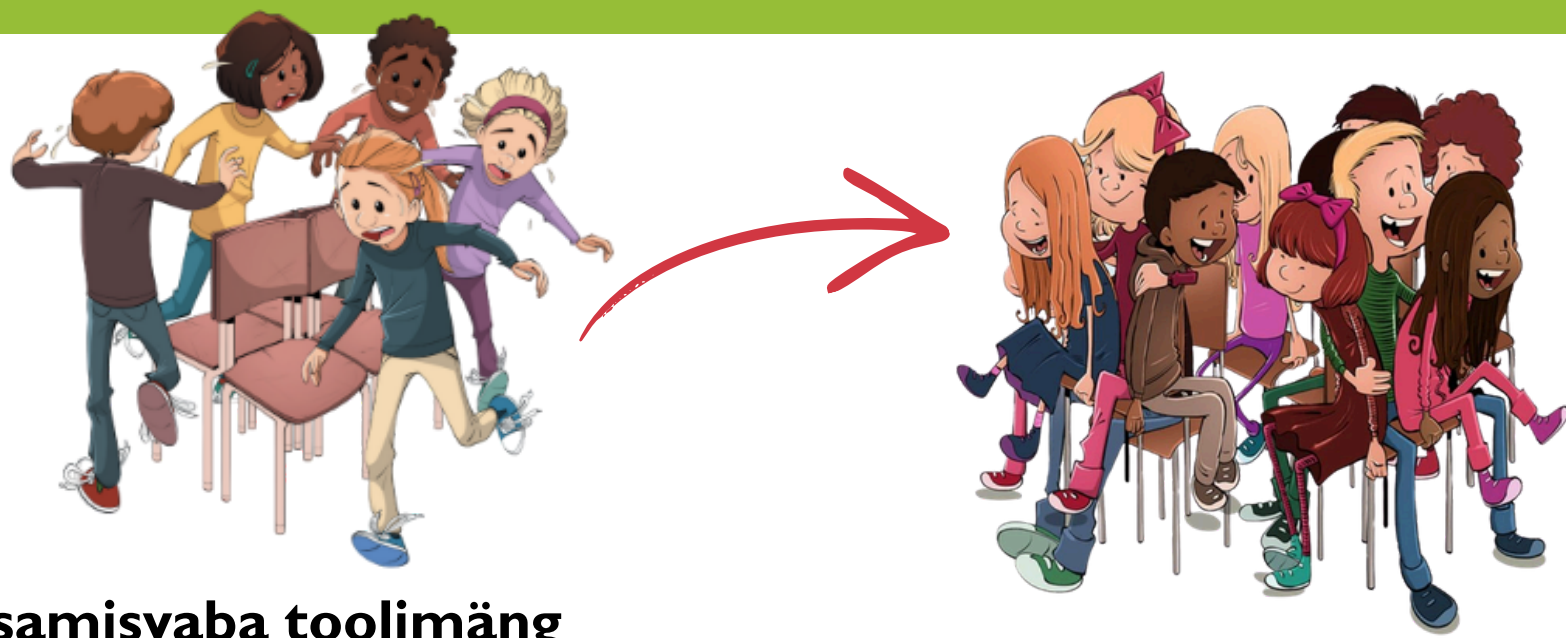
The
Mary Foundation
HM Queen Mary's Foundation

Save the Children

Kiusamisest vabaks!

Free of Bullying

Kiusamisvaba toolimäng

Programmi „Kiusamisest vabaks!“ mängudest on eemaldatud konkurentsi- ja võistluselemendid, et **teha rohkem ruumi koostööle ja ühtekuuluvustundele**. Heaks näiteks on tuntud toolimäng, millele on programmi materjalides antud hoopis teistsugune sisu ja reeglid. Nii muutub muidu võistluslik mäng lõbusaks ja ühendavaks koostööelamuseks.

Lapsed võtavad ringi, ringi keskel on mängijate arvuga vastav arv toole. Muusika pannakse mängima ja lapsed liiguvad muusika saatel ringis ümber toolide. Kui muusika katkeb, peavad kõik lapsed omale istekohta leidma. Iga muusika katkestuse järel võetakse üks tool vähemaks. Mängijad mängust välja ei lähe vaid eesmärk on aidata kaaslasel istekoht leida, kas nt tooli jagades või teist sülle võttes.

Sõber Karu ajalehetants

Õpetaja jagab paari peale ajalehed, mis laotatakse põrandale suurima pinnalaotusega ja paarilised seisavad ajalehe peale. Valitud muusika saatel algab lõbus tantsumäng. Muusika katkedes (mida reguleerib õpetaja) volditakse ajaleht pooleks ning võetakse sisse uued tantsupoosid. Muusika saatel algab taas tantsupidu. Õpetaja märguande peale volditakse ajaleht taas poole väiksemaks. Mäng kestab seni, kuni kaks last saavad liikuda. Keegi välja ei lähe- katsetatakse, kuidas ühiselt leida lõbusaid viise väikesel ajalehejupil tantsimiseks.

Laulmine võimaldab luua lastega lõputult erinevaid mängusituatsioone. Kui lisada laulule rütmika – saateliigutused, kehapillid, rütmipillid, erinevad liikumisviisid või rekvisiidid –, saab laps mitmekesiseid kuuldalisi ja motoorseid kogemusi. Need pakuvad rõõmu ja tegutsemislusti ning toetavad ühtlasi lapse sotsiaalset arengut.

Lapsed on loovad ja nutikad väljamõtledajad – kasutagem seda! Laseme neil endil välja mõelda lauludele sobivaid liigutusi või tegelaste liikumisviise. Nii muutub ühine laulmine veelgi mängulisemaks ja kaasavamaks.

Muusikajutustus

Asetage ringi erinevad pillid või ka heli tekitavad esemed. Paluge lastel ühiselt jutustada lugu, üks laps alustab, iga järgnev lisab loole detaile ning ilmestab neid erinevate pillidega. Julgustage lapsi olema uudishimulikud, kuulama kaaslaste ideid ja mõtlema, kuidas enda mõte ja heli ühisesse loosse sobituvad.

Tundemäng

Lapsed istuvad ringis ja kuulavad erinevaid muusikapalasisid, mis väljendavad erinevaid tundeid. Kui muusika mängib, paluge lastel oma näoilmetega näidata, mis emotsiooni muusika nendes tekitab. Pärast iga lugu arutage, mis tunded esile kerkisid ja miks. Võimalus on kasutada ka programmi kohvis olevaid emotsioonide plakateid, ilmestamiseks lastes tekkinud tundeid ja kirjeldamiseks kuuldud muusikapalu. Oluline on rõhutada, et muusikale ei ole ainult ühte „õiget“ tunnet – erinevad inimesed võivad sama pala kuuldes kogeda erinevaid emotsioone ja nii on ka elus. Võimalus on kasutada ka programmi kohvis olevaid emotsioonide plakateid, ilmestamiseks lastes tekkinud tundeid ja kirjeldamiseks kuuldud muusikapalu. Vanemate rühmadega saab aruteludes täpsemalt uurida, mis muusikas pani nii tundma? Kas see oli tempo, helitugevus, rütm, pillid või meloodia?

Lastekaitse Liit
Estonian Union for Child Welfare

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

The
Mary Foundation
HM Queen Mary's Foundation

Save the Children

Kiusamisest vabaks!

Free of Bullying

Karukene mängunurgas

Sõnad

Karukene mängunurgas
üksi vaikselt magab,
hommikul on palju lapsi
õnneks ukse taga.
Ta ärkab üles, rõõmustab
ja ütleb meile: "Tere!"
On sõbralik ja hoolitsev
me lasteaia pere.
Tere! Tere! Tere! Tere!

Tegevus

Kõik seisavad ringis ja hoiavad karukesi süles, nagu
need magaksid.
Lapsed teevad magavale karukesele süles pai.
Lapsed võtavad karukese kätte ja teevad
ringutusharjutusi.
Lapsed kallistavad karukesi.
Lapsed hoiavad karukesi ja ütlevad nendega koos
kõikidele: „Tere!“

Alternatiiv:

Kõik istuvad ringis ja teevad
samu harjutusi. Õpetaja
käib Suure Sõber Karuga
ringi ja pärast laulu lõppu
ütleb kõikidele lastele ja
väikestele karudele eraldi:
„Tere!“.

Tegevuste raamat, lk 9
(Hoiurühma metoodilisest kohvrist).

Muusika saatel seljale joonistamine

Õpetaja ja lapsed kogunevad mugavalt kokku ning jagunevad paaridesse.
Võimalus on valida meelepärane jutustus kogumikust "Seda, keda
puudutatakse, ei kiusata" ning lisada sellele sobiv taustamuusika või anda
lastele "vabad käed" lastes neil ilma jutustusest, vastavalt muusika iseloomule,
kaaslase seljale lugusid joonistada.

Sõber Karu kaartide abil saab lapsi paaridesse jagada
mänguliselt ja juhuslikult. Nii tekib võimalus kokku
sattuda ka kaaslastega, keda laps vabamängus ise
paariliseks ei valiks. Ühine tegutsemine annab lastele
võimaluse üksteist paremini tundma õppida, uusi
kontakte luua ja koos rõõmu tunda. Kui lapsed saavad
tegutseda erinevate kaaslastega, suureneb ka
võimalus, et rühmas kujuneb tugevam
ühtekuuluvustunne.

Peeglimäng

Lapsed võtavad kahekaupa. Selleks saate kasutada näiteks Sõber Karu
mängu, jagades lapsi paaridesse vastavalt kaartide värvile, kaardil olevale
kujundile jne. Üks lastest mängib peeglit ja jäljendab paarilise igat liigutust,
näiteks hüppamist või plaksutamist, seejärel rollid vahetatakse.
Kui lapsed on veidi harjutanud, võite panna muusika mängima ja lasta neil
matkida üksteise tantsuliigutusi. Lisaks võite suurendada liigutuste
tegemise kiirust.

